UNIVERSITETI - UNIVERSITY
"ISA BOLETINI"
MITROVICË
Fakulteti i Teknologjisë Ushqimore

Modeli i Programit mësimor të lëndës (Syllabusi)		
Fakulteti:	Fakulteti i Teknologjisë Ushqimore	
Departamenti:	Teknologji	
Programi:	Inxhinieri dhe teknologji ushqimore	
Specializimi:	-	
Niveli:	Bachelor	
Kodi i lëndës:	310.ITU.I	
Lënda:	Bazat e Toksikologjisë	
Statusi i lëndës:	Obligative	(Obligative apo zgjedhore)
Semestri:	VI	(Dimëror/**Veror**)
Fondi i orëve:	3 + 2	(Sipas programit të aprovuar)
ECTS:	4	(Sipas programit të aprovuar)
Orari/Salla	Sipas orarit të shpallur në Web faqe të UIBM	
Viti akademik:	2024 - 2025	
Mësimdhënës/e:	Prof. Asoc. Dr. Valdet Gjinovci	
Asistent/e:		
Kontaktet:	Mësimdhënës/e	Asistent/e
Email:	valdet.gjinovci@umib.net	
Telefon:	+383 (0) 49 702 002	

PERMBAJTJE	Në kuadër të kësaj lënde do të trajtohen, definicioni i toksikologjisë, lënda dhe qëllimi i kursit mbi toksikologjinë, zhvillimi historik i toksikologjisë, rëndësia e toksikologjisë në të kaluarën, tani dhe në të ardhmen, nocioni mbi helmet, kriteret e klasifikimit të helmeve, burimet e helmeve, përbërja kimike e helmeve, dozat e veprimit, antitoksinat, detoksikimi, ruajtja e ushqimeve nga shkaktaret e helmimit.
QËLLIMI	Studentët e drejtimit të Teknologjisë Ushqimore duhet të fitojnë njohuri themelore mbi natyrën e helmeve, burimet e tyre, kriteret e klasifikimit, përbërjen kimike, dozën letale, ndërmarrjen e veprimeve kundër helmeve, eliminimin e tyre dhe vendburimin e tyre. Raportet e helmeve bazë (toksinave), ashtu që të përcjellin me sukses të gjitha fazat që nga kontakti i toksinës me organizmin e deri te eliminimi i tij. Pra identifikimi, raportet me proceset intra dhe ekstracelulare të qelizave dhe indeve, sasia e toksinës, neutralizimi etj, duhet të jenë qëllim i këtij programi.

ARRITSHMËRIA	Në fund të kursit pritet që studenti/ja të jetë në gjendje të: **1.** Përshkruajnë mjetet kimike helmuese, veçoritë e tyre biologjike, kimike dhe fizike dhe burimet e tyre. 2. Qartësojë, tekniket themelore të identifikimit dhe prejardhjen e helmeve. 3 Shpjegojnë simptomet specifike të shkaktuara nga helmimet që mund të vijnë nga kompozime organike mjete kimike dhe fizike duke u bazuar në gjendjen agregate të tyre: e lëngët, e gazët dhe e ngurtë. 4. Diskuton elementet themelore të detoksikimit dhe metodat e aplikimit. 5. Përcakton ndërmarrjen e veprimeve kundër helmeve, vendburimin dhe eliminimin e tyre	
PROGRAMI	**Javët**	**Tema**
	Java - I	Hyrje në Toksikologji
	Java – II	Zhvillimi historik i Toksikologjisë dhe klasifikimi i toksikologjisë
	Java – III	Përkufizimet dhe shtrirja e toksikologjisë
	Java – IV	Klasifikimi i helmeve toksikantëve, kriteret e klasifikimit të helmeve
	Java – V	Faktorët që ndikojnë në toksicitet, Biotoksinat dhe Ushqimi
	Java – VI	Ligjet natyrore në lidhje me Toksikologjinë, absorbimi, shpërndarja, dhe ekskretimi i substancave toksike Simptomat që shkaktojnë helmimet dhe identifikimi i helmimeve në bazë të tyre
	Java – VII	Ekotoksikologjia, efektet toksike, vlerësimi ekologjik i rrezikut, ndërlidhjet ndërmjet integritetit të ekosistemit dhe shëndetit të njeriut
	Java - VIII	Vlerësimi i parë
	Java – IX	Efektet toksike të pesticideve Organet target te toksiciteit
	Java – X	Efektet toksike të metaleve dhe Efektet toksike të jometaleve
	Java – XI	Agjentët neurotoksikë, Efektet toksike të helmeve
	Java – XII	Toksikologjia klinike, historiku i toksikologjisë klinike, zhvillimi modern i antidotëve efektiv për helmim, përdorimi i antidoteve në helmim
	Java - XIII	Ushqimet helmuese dhe helmimet nga ushqimi
	Java – XIV	Efektet toksike të bimëve dhe kafshëve, efektet toksike ne organe, studimi klinik i helmeve bimore
	Java – XV	Vlerësimi i dytë

LITERATURA	**Literatura Themelore:** **CASSARET & DOULL'S** ESSENTIALS OF TOXICOLOGY fourth edition (Copyright © 2021 by McGraw Hill). **P.K. Gupta,** Fundamentals of Toxicology, Essential Concepts and Applications, Copyright © 2016 BSP Books Pvt. Ltd. Published by Elsevier Inc. **Byung-Mu Lee Sam Kacew Hyung Sik Kim** Lu's Basic Toxicology, Fundamentals, Target Organs, and Risk Assessment Seventh Edition (© 2018 by Taylor & Francis Group, LLC) **Literatura plotësuese** **Curtis D. Klaassen, PhD, John B. Watkins III, PhD Casarett &Doull's (Copyright © 2015, by The McGraw-Hill Companies** Essentials of Toxicology, third edition **Parthena Kotzekidou** Department of Food Science and Technology, Faculty of Agriculture, Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece, (Copyright © 2016 Elsevier Inc) **Philip C. Burcham** An Introduction to Toxicology (© Springer-Verlag London 2014)

METODOLOGJI E MËSIMDHËNJËS

Mësimdhënie e drejtpërdrejtë (përmes shpjegimit, ushtrimeve praktike).
Mësimdhënie përmes demonstrimit dhe eksperimentit.
Të mësuarit përmes projekteve, punimit të seminareve, vetëvlerësimeve periodike.
Të gjitha këto do të realizohet në aspektin teorik dhe praktik duke i prezantuar materialet në formën audiovizule përmes teknologjisë elektronike me programet e Windows Office. Në aspektin teorik do të ofrohen njohuri të përgjithshme shkencore, bazuar në literaturën bashkëkohore

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit – 1 ECTS kredi = 25 orë)

Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime	2	15	30
Konsultime me mësimdhënësin/asistenten	1	6	6
Kolokiume/seminare	2	2	4
Detyra të pavarura			
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	10	10
Përgatitja përfundimtare për provim	1	10	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final	1	3	3
Projektet, prezantimet, etj	1	2	2
Totali			100 orë

VLERËSIMI

Metodat e vlerësimit

Vlerësimi në %

Vlerësimi i testit të parë……20 %
Vlerësimi i testit të dytë……20 %
Punimi seminarik……..20 %
Provimi final…….40 %
Totali……100 %

POLITIKAT AKADEMIKE

Studenti është i obliguar të vijojë ligjërata dhe ushtrime. Plagjiatura dhe kopjimi në provime janë të dënueshme sipas statutit dhe rregulloreve të tjera te universitetit. Kodi e mirësjelljes vlen si për studentët ashtu edhe për mësimdhënësit.

Mitrovicë **Bartësi i lëndës:**

Prof. Asoc. Valdet Gjinovci

_____/_____/____

_____

(Nënshkrimi)